

Fulbright University Việt Nam

Chính sách Phát triển 2019

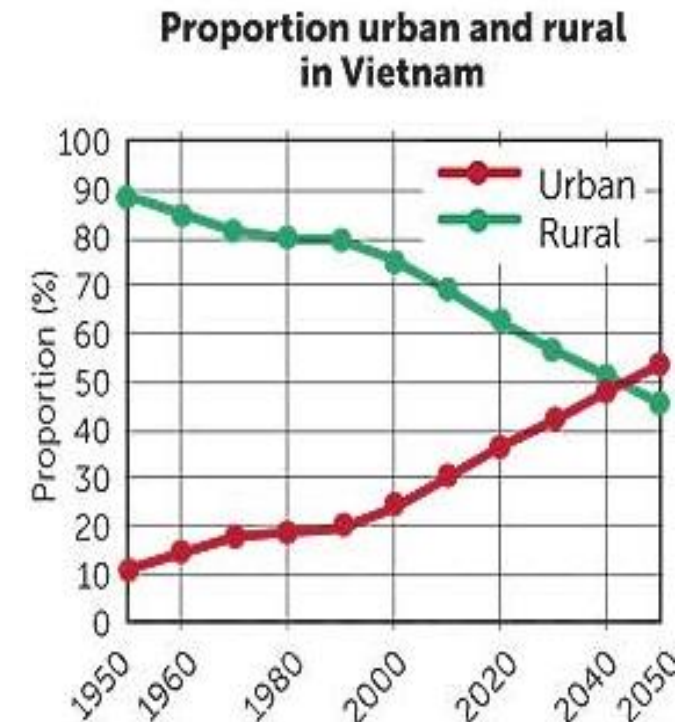
Buổi (9): Đô thị hóa và Hệ quả

Nội dung bài học

- Khu vực đô thị hiện nay là hình thức định cư cơ bản của nhân loại. Vì sao đô thị hóa lại quan trọng? Hệ quả của quá trình đô thị hóa đối với phát triển?
- Những vấn đề đô thị mà các nước đã phát triển phải đối diện?
- Hàm ý dành cho những nước đang phát triển?

Chức năng của thành phố trong lịch sử

- Trong thập niên 1950, 1/3 dân số thế giới sống ở khu vực thành thị, nhưng hiện nay, hơn 50% dân số sống ở các thành phố (và tỉ lệ này đang tăng lên) – hình thức định cư cơ bản của nhân loại
- Trung tâm thương mại: (vd.) New York, Venice (Ý), Fresno
- Thành phố công nghiệp: Manchester, Los Angeles, Detroit
- Thành phố du lịch: Santa Barbara, Las Vegas, Marseille (Pháp)
- Trung tâm tôn giáo/chính trị: Washington DC, Brasilia, Sejong (Hàn Quốc)
- Trung tâm giáo dục: Palo Alto, Berkeley
- Thành phố là di tích lịch sử: Minas Gerais (Brazil), Nevada City

Những thành phố hiện đại trên thế giới

- Tỷ lệ giao dịch thương mại thế giới diễn ra ở đây cao và quyền lực chính trị tập trung ở những thành phố này.
 - Trụ sở chính của những tập đoàn thương mại lớn
 - Trung tâm kiểm soát phương tiện truyền thông
 - Tiếp cận với quyền lực chính trị
- London, New York, Tokyo (Saskia Sassen, “Global Cities”)
 - Chicago, Los Angeles, Washington D.C., Brussels, Frankfurt, Paris, v.v.

Những thành phố đông dân nhất hiện nay

Tokyo, Nhật Bản –
38,140,000

Delhi, Ấn Độ – 26,454,000

Thượng Hải, Trung Quốc –
24,484,000

Mumbai, Ấn Độ –
21,357,000

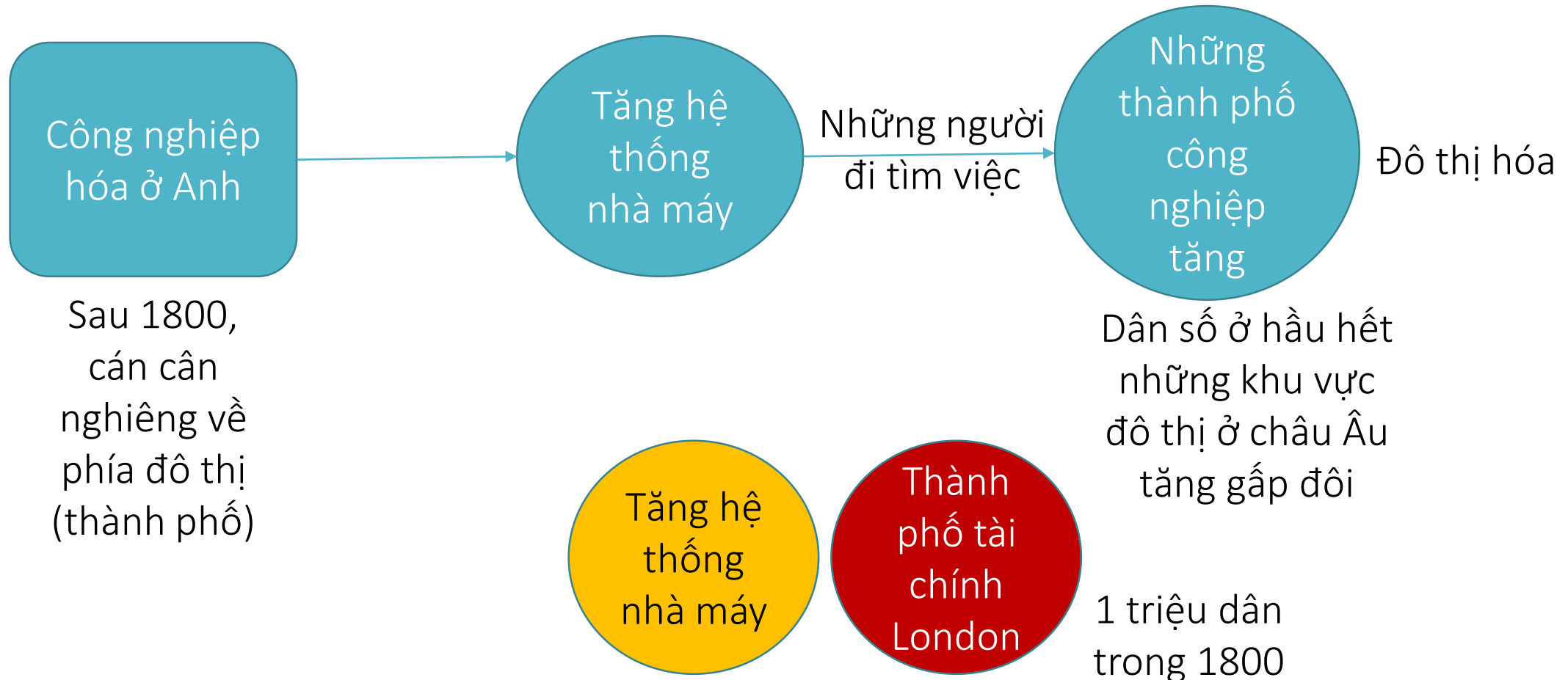
Sao Paulo, Brazil –
21,297,000

Bắc Kinh, Trung Quốc –
21,240,000

Osaka, Japan, 20,337,000

Mexico City, Mexico –
21,157,000

Bùng nổ đô thị

Thay đổi trong khu vực đô thị phương Tây

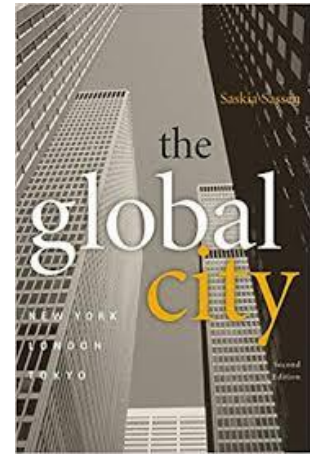
- Điều kiện sinh hoạt và làm việc tệ trong thời kỳ công nghiệp hóa – nhưng trong những thành phố công nghiệp không phải ai cũng sống khổ sở
- Cách mạng công nghiệp – tạo ra tầng lớp mới (chủ nhà máy, chủ xưởng đóng tàu, thương nhân)
- Tầng lớp giàu có tạo thành giai cấp “trung lưu”*** ở đô thị
- **Đô thị hóa:** “tái phân bố từ nông thôn lên thành thị” (đô thị/tổng dân số) *100

*Nguyên nhân của
đô thị hóa?*

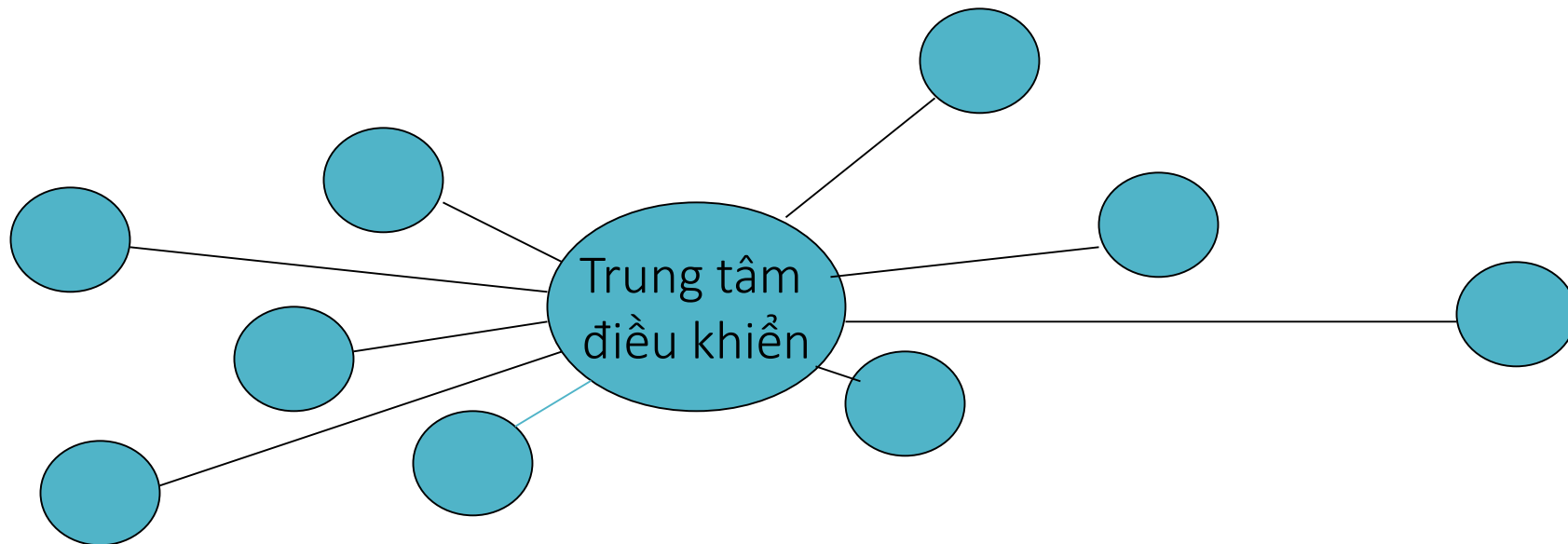
Lương cao
Tích kinh tế nhờ quy mô
Di động xã hội tăng

Tắc nghẽn
Tội phạm
Ô nhiễm
Nghèo đói (khu ổ chuột)

Sự phát triển của những thành phố toàn cầu (1)

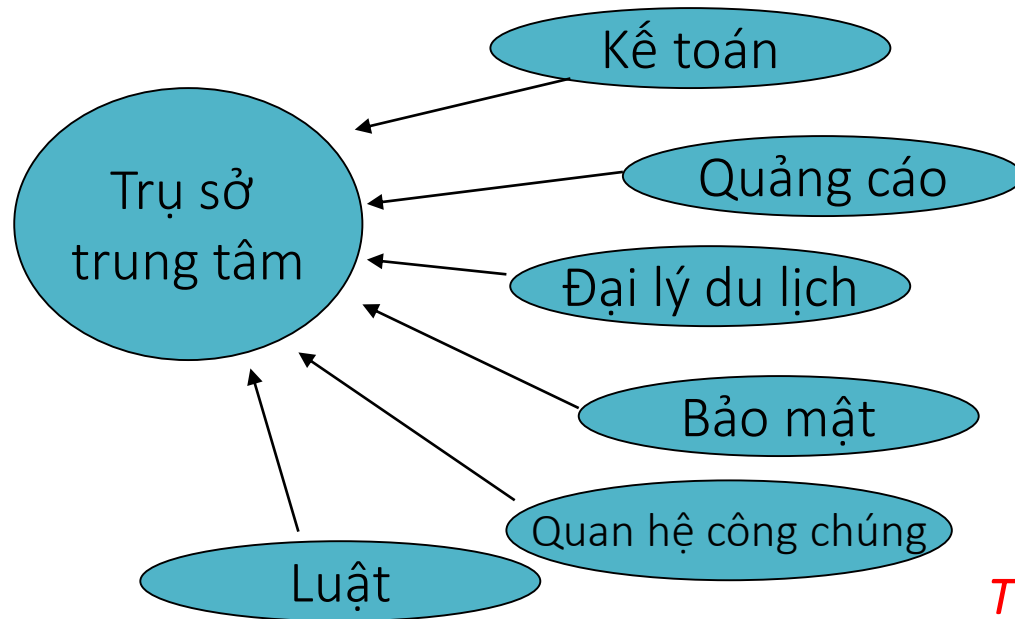

- Lý luận của Saskia Sassen – sự phát triển của những thành phố toàn cầu (địa điểm sản xuất và marketing những loại dịch vụ hoặc sản phẩm đặc thù (dịch vụ hỗ trợ).
- **Tập trung về không gian** – IT & cách mạng giao thông vận tải. Phân phối không gian & trung tâm điều khiển

Tiếp tục...(Kinh tế tri thức, 2)

- Những chức năng điều khiển và quản lý của doanh nghiệp ngày càng phức tạp – cần phải có nền kinh tế tri thức mới

*Doanh nghiệp cung cấp dịch vụ cho trụ sở chính (thành phố toàn cầu)
- Yêu cầu của những công ty sản xuất đa quốc gia*

Tăng trưởng nhanh trong những ngành dịch vụ phục vụ sản xuất ở THÀNH PHỐ

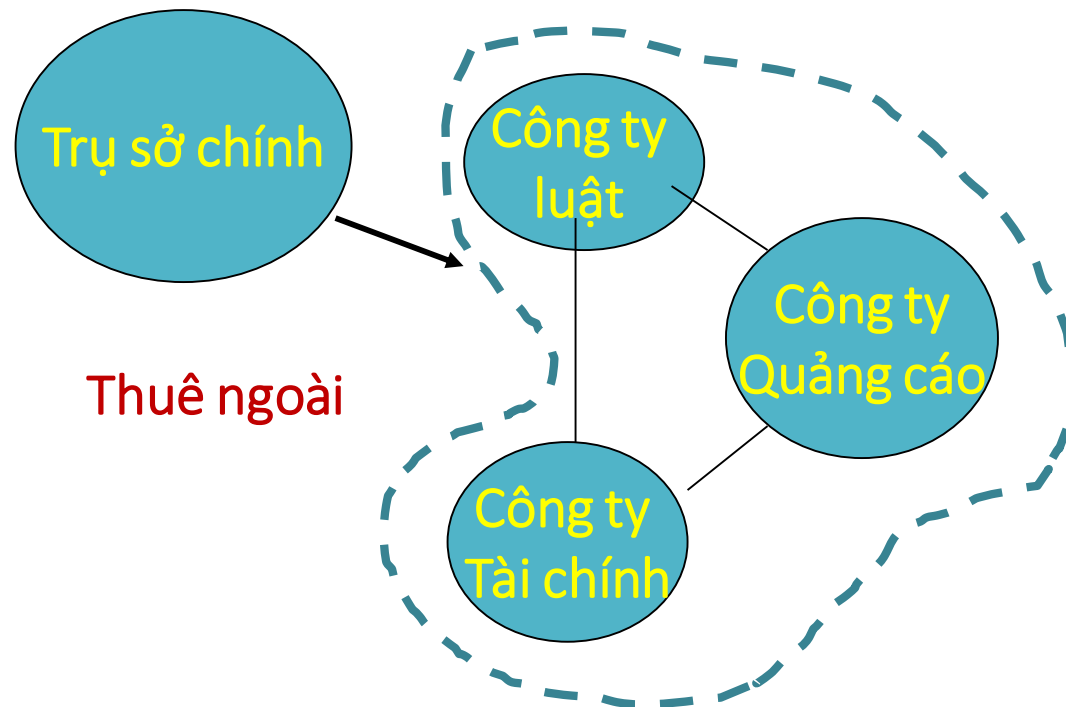
(vd.) Tình huống của New York

New York Employment Changes by Industry, <u>1977-85</u>	
% Change	
Legal services	62%
Business services	42%
Banking	23%
Retail	17%
Wholesale	14%
Real Estate	6%
Transportation	- 20%
Manufacturing	- 22%
Construction	- 30%

Vậy, có phải ngành sản xuất đã chết ở những thành phố toàn cầu?

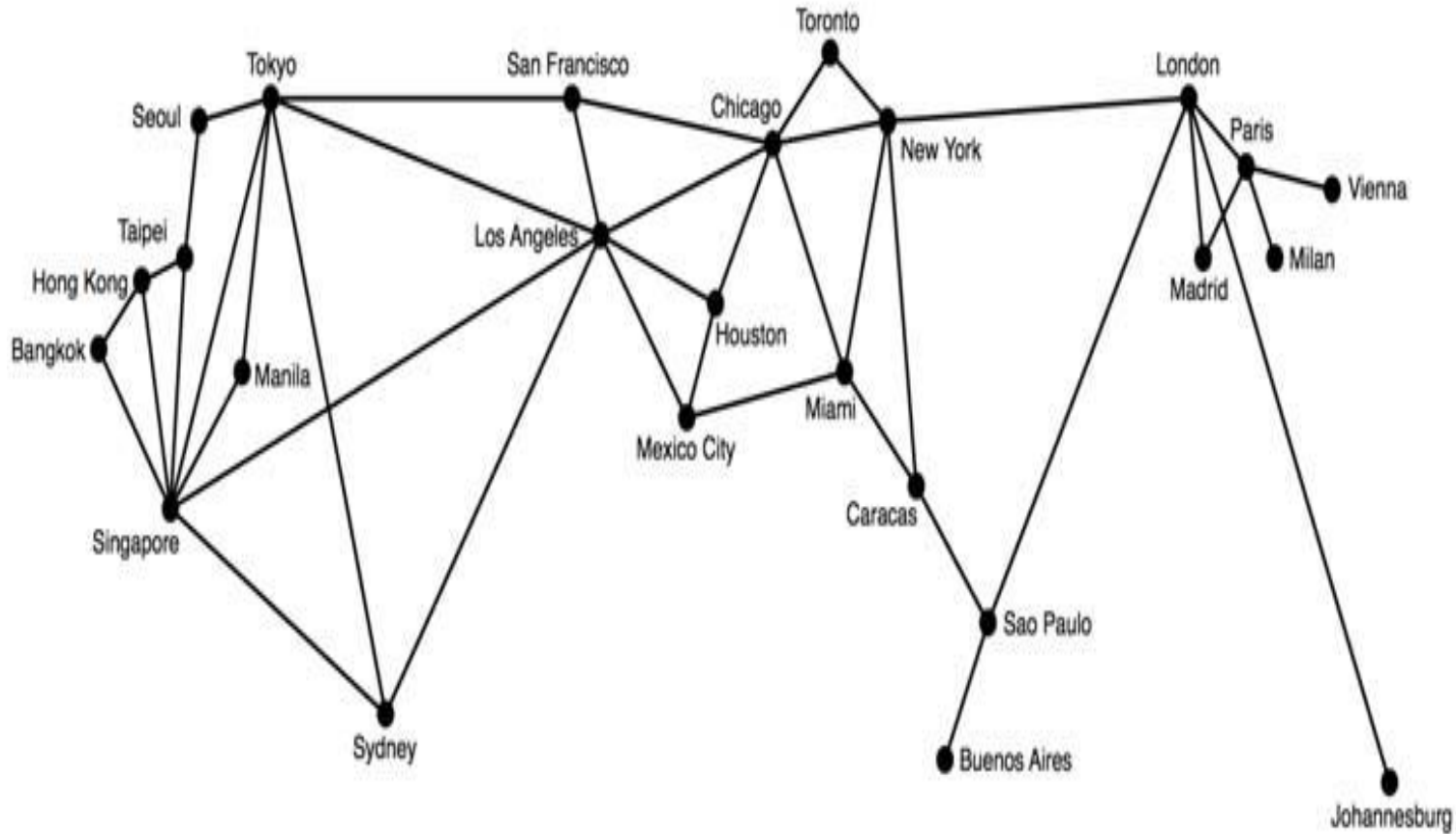
Kinh tế quần tụ(3)

- Những công ty dịch vụ chuyên môn cao chịu ảnh hưởng của kinh tế quần tụ - Nằm ở những thành phố lớn trên thế giới (không có nhiều lựa chọn)

Cần phải có vòng tròn thông tin dày và mật độ cao để quản lý tốc độ ra quyết định phức tạp, nhiều bất ổn trong doanh nghiệp trong nền kinh tế toàn cầu

Mạng lưới (4)

- Những thành phố hiện đại toàn cầu cũng liên kết chặt chẽ với những thành phố khác
- Hệ thống đô thị xuyên quốc gia trong đó các thành phố liên kết về mặt kinh tế và công nghệ, xã hội và chính trị.

Vấn đề đô thị ở những nước đã phát triển

Tăng trưởng không đồng đều và bất bình đẳng (1)

1

Tăng trưởng đô thị không đồng đều

Tăng trưởng
Đô thị

Những thành phố lớn và cảng thẳng đô thị -
Vấn đề xã hội, kinh tế, tài chính và môi trường
nghiêm trọng
Mật độ cao – tiếp tục tạo ra vấn đề
Dân cư và việc làm di dân ra khỏi thành phố

2

Bất bình đẳng thu nhập gia tăng trong khu vực đô thị

Bất bình đẳng
thu nhập

Thay đổi trong cơ cấu việc làm, công nghệ và
thương mại quốc tế -- nới rộng khoảng cách
thu nhập giữa cá nhân / khu vực

Di dân và ngoại ô hóa (2)

3

Hiệu ứng của di dân quốc tế

Dân nhập cư

Nhập cư (13 triệu dân ở Mỹ từ 1981-1996)
Có lợi cho nền kinh tế quốc gia
Cụm dân nhập cư
Rào cản ngôn ngữ, bất bình đẳng, tội phạm, v.v.

4

Phân cấp (giãn mật độ)

Phân cấp

Cư dân thành thị tăng
Nhưng, cư dân ở trung tâm thành phố giảm
(khu ổ chuột)
Ngoại ô hóa

Xã hội phân cực và vấn đề nhà ở (3)

5

Bất bình đẳng thu nhập và phân cực xã hội trong thành phố

Bất bình đẳng

Trung tâm thành phố - sắc tộc đa dạng
Thành phố ngoại ô – giới thượng lưu giàu có
Người nghèo bị đẩy vào khu riêng

6

Vấn đề xã hội, vấn đề nhà ở

An ninh xã hội

Những khu dân cư ngày càng đi xuống
Tội phạm thành phố, nghèo, giáo dục tệ, y tế kém
Khủng hoảng nhà ở giá rẻ

Phân cực không gian

- Đẩy dân lao động và thất nghiệp vào những khu bên lề (hình thức ổ chuột mới)

Hàm ý đối với Việt Nam

- Những nước đang phát triển có gặp phải vấn đề đô thị tương tự?
- Nếu khác, những vấn đề đô thị chung mà những nước đang phát triển phải đối diện?

